

Dnes v listě:

♦ MINISTR FINANCÍ VE STRÁŽI POD RALSKEM ♦ DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ NA O. Z. TÚU ♦ PRODEJ NEMOVITOSTÍ V O. Z. ODRA ♦ ZDENĚK BĚLINA VZPOMÍNÁ ♦ RYBÁŘSKÉ ZÁVODY ♦ SETKÁNÍ HORNÍKŮ A OSLAVA 800 LET PŘÍBRAMI ♦ JUBILANT LADISLAV JANGL ♦ UZÁVĚRKA 27. 6. 2016

DIAMO

OBČASNÍK

ROČNÍK XXI (XXXVIII)

ČÍSLO 7

ČERVENEC 2016

Ministr financí Andrej Babiš se seznámil se sanacemi ve Stráži pod Ralskem

Tomáš Rychtařík a Andrej Babiš v areálu Neutralizační a dekontaminační stanice

Prohlídka sanačních technologií

První místopředseda vlády ČR a ministr financí Andrej Babiš navštívil ve čtvrtek 9. června 2016 státní podnik DIAMO. Na odstěpném závodě Těžba a úprava uranu (o. z. TÚU) ve Stráži pod Ralskem se seznámil se sanačními technologiemi, které státní podnik DIAMO v oblasti provozuje při čištění podzemních vod v minulosti kontaminovaných chemickou těžbou uranu.

V prostorách budovy neutralizační a dekontaminační stanice NDS 10 se ministr Babiš setkal s ředitelem státního podniku Tomášem Rychtaříkem a dále s vedením o. z. TÚU. Byla to vůbec první návštěva pana ministra v oblasti Stráže pod Ralskem, proto ho v úvodu seznámil ředitel státního podniku s rozsahem zdejších sanačních prací provedených od roku 1996, se současným stavem prací a výhledem do roku 2042. Dále představil panu ministrovi nejvýznamnější projekty z poslední doby v oblasti, tj. likvidaci povrchových areálů po hlubinné těžbě uranu a likvidaci chemické úpravně. Nejvíce pana ministra samozřejmě zajímala finanční stránka obou akcí a zapojení evropských dotací. Následovala prohlídka konkrétních sanačních technologií. „Pro mě jsou to důležité informace, které jsem se dneska dozvěděl. Rozsah sanace vod a její financování jsou mimořádné,“ shrnul pan ministr první část návštěvy.

Po prohlídce technologií debatoval pan ministr se zaměstnanci státního podniku. Informoval o aktuálních jednáních vlády, o záměrech Ministerstva financí a odpovídal na dotazy přítomných zaměstnanců. Ty se týkaly různých oblastí působnosti Ministerstva financí, jako např. daňového zvýhodnění důchodců nebo kurzu eura. „My musíme být v Evropské unii, mimo jiné proto, že 90 % našeho exportu směřuje do EU,“ vyjádřil pan ministr svůj názor na členství České republiky v Evropské unii v odpovědi na jeden z dotazů.

Ministr Babiš hodnotí průběh návštěvy

Den otevřených dveří na o. z. TÚU

V sobotu 4. června 2016 se otevřely brány státního podniku DIAMO odstěpného závodu Těžba a úprava uranu pro všechny, kteří se v rámci Dne otevřených dveří měli zájem seznámit s činností a vybranými areály závodu. Odstěpný závod slaví v tomto roce 50. výročí od založení ú. o. UD Hamr a zájem z řad veřejnosti o prohlídku moderních technologií, ale i míst bývalé těžby uranu byl značný. Akce rozsahem i návštěvností předčila první Den otevřených dveří pořádaný odstěpným závodem v září roku 2012. V nejnovějším areálu moderních sanačních technologií neutralizační a dekontaminační stanice NDS 10 a NDS ML se letos sešlo přes 500 návštěvníků všech generací.

Byly zde pro ně připraveny prohlídkové okruhy po provozech sanačních technologií, kde se díky výkladu a názornému chemickému

pokusu školeného personálu NDS dozvěděli vše o procesu neutralizace zbytkových technologických roztoků. Kdo se rozhodl k výstupu na stripovací kolonu, mohl si z výšky prohlédnout obě etapy strážského odkaliště.

Na venkovním prostranství celého areálu na příchod čekalo množství tematických stánků a expozic, kde odborní pracovníci o. z. TÚU ochotně podávali informace, mnohdy s praktickými ukázkami, k historii a hlavně současnosti závodu. Návštěvníci se tak dozvěděli mnoho zajímavého o geologickém vývoji oblasti, principu chemické i hlubinné těžby uranu, dopadech hornické činnosti na životní prostředí, sanaci horninového prostředí, čištění vod, karotáží, metrologii, principu vrtání, radiačním monitoringu atd.

Velké pozornosti se těšila letošní novinka – autobusové vyjíždky. Bývalí zaměstnanci mohli při speciální hodinové jízdě se zastávkami zavzpomínat na provozy, ve kterých v minulých letech pracovali a které jsou dnes již většinou zlikvidovány a sanovány. Možnost seznámit se

Expozice vrtného úseku

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 2

Den otevřených dveří na o. z. TÚU

DOKONČENÍ ZE STR. 1

se sanovanými areály bývalé hlubinné i chemické těžby uranu měli formou komentovaných půlhodinových vyjížděk i ostatní návštěvníci.

Nejmenší návštěvníky upoutala hlavně vystavená technika – vrtné soupravy s ukázkou vrtných jader, obrovské nákladní automobily k převážení neutralizačních kalů na odkaliště a především virtuózní kousky, které předvedl řidič „kráječicích“ bagru. Nejen děti, ale i dospělí si také se zájmem vyzkoušeli něco z praxe závodní báňské záchranné stanice.

I druhý Den otevřených dveří na o. z. TÚU se vydařil a návštěvníci odcházeli spokojeni. Velké díky patří pracovníkům o. z. za vstřícnost a profesionalitu. Je zřejmé, že obyvatelé Stráže pod Ralskem a okolních obcí jsou za 50 let existence závodu v oblasti s jeho činností sžiti a zajímá je nejen jeho historie, ale především současnost a budoucnost.

Ukázka z oboru měřičství

Návrat z okruhu po sanovaných těžebních lokalitách

„Kráječící“ bagr

Stánky s expozicemi

Z činnosti báňské záchranky

Osudová Kamenná

Na své začátky u Jáchymovských dolů, na inspektorátu Příbram a nejen tam vzpomíná Ing. Zdeněk Bělina. Narodil se roku 1931 v České Třebové, konkrétně na Parníku, což byl tenkrát samostatný městys u České Třebové. Tam vychodil základní školu a vyučil se zámečnickem, po maturitě zakončené přípravce na vysokou školu absolvoval v roce 1954 VŠB Ostrava, fakultu strojní. Jako strojní inženýr nastoupil v Kamenné u Příbrami k Jáchymovským dolům, kariéru zakončil jako ředitel VZUP (Vývojová základna uranového průmyslu) v Kamenné.

Začátky u „uranu“ – Jáchymov a Příbram

Udělal jsem maturitu a měl jsem se rozhodnout, kam opravdu půjdu. Po vyučení jsem podepsal smlouvu s železničními dílnami v České Třebové, tak to vypadalo na klasickou strojařinu. Jenomže tenkrát dělali nábor a přemlouvali, že otvírají obor hornické strojařiny, a tak i když jsem to podepsal, nakonec jsem v roce 1950 nastoupil na báňskou fakultu strojní. Tenkrát fakulta začínala, nebyla ještě pro ni připravená budova, tak jsme začínali v Brušperku. To je asi deset kilometrů od Ostravy. Odešli jsme tam a ten první rok byl docela fajn, protože jsme tam bydleli i s profesory, kteří nám tam přednášeli. Po prvním roce, to bylo v jednapadesátém roce, to převedli do Ostravy. A v padesátém čtvrtém jsem skončil. A jak jsem uvedl, dělali tam nábor do uranových dolů, že je to perspektivní zaměstnání, že se uran rozjíždí. Já jsem neměl vztah k hornictví, nebyl jsem z hornické rodiny. Tam byli většinou všichni Ostraváci, ti měli snahu dostat se do Ostravy a nás přemlouvali, abychom na uran nechodili: „Budeš neplodnej.“ No, nakonec jsme to čtyři podepsali – takto jsem se rozhodl, že nastoupím na uran.

Vydal jsem se tedy do Jáchymova. V padesátém čtvrtém jsem přijel do Ostrova nad Ohří a měl jsem se hlásit v Jáchymově, jenomže v Ostrově do Jáchymova nepouštěli. To bylo tabu. Tam jsem teprve musel dostat takovou zvláštní propustku a s tou jsem pak jel do Jáchymova. Ředitelství Jáchymovských dolů bylo stranou od Jáchymova. Tak jsem se hlásil na Tabačce, tak se říkalo budově, kde bylo kádrové oddělení. Bylo to 14. září 1954.

Tam mi kádrovák řekl: „Podívej se, my tady v Jáchymově nějaké inženýry máme, ale nikoho nemáme v Příbrami. To je nový inspektorát, který se rozvíjí, co bys tomu říkal, kdybys šel do Příbrami?“ Já odpověděl, že mně je to jedno, neznám oblast kolem Jáchymova, ani kolem Příbrami, protože jsem z východních Čech. Odjel jsem tedy do Příbrami, jel jsem na noc, abych přijel ráno, a hlásil jsem se tam jako zaměstnaný, delegovaný, že tam mám umístěnku a tak dále. V Příbrami jsem pak šel na kádrové oddělení, kde mi řekli: „To je dobře, že jsi tady. Jsi taky první inženýr, který u nás nastupuje. Tak se běž hlásit na odbor hlavního mechanika.“ Ve funkci hlavního mechanika byl sovětský inženýr a ten mi říká: „Tak co s tebou. Půjdeš se hlásit na Kamennou.“

Tak jsem si zjistil, jak jede autobus, a odjel jsem na Kamennou 17. září, to si pamatuji, to bylo o tři dny později. Tam mě přijal závodní Kraus, kterému jsme říkali „stoletý havír“. To byl opravdu starý chlap. Byl to Kladeňák a tady vypomáhal ve funkci závodního, takový bodrý horník to byl. A tam mě přidělili na oddělení hlavního mechanika dolu. Tenkrát mě tam přivítal Karel Chlada, ten dělal hlavního mechanika. Ještě žije, ale ven už nechodí. To je ještě jeden z posledních Jáchymováků, který žije. Ten mi říkal: „Tak pojď, tady máme kancelář.“ To byl takový dřevěný barák. „Tady máš fárky, dostaneš známku, aby sis mohl taky vyfasovat lampu.“ A dostal jsem známku číslo třináct. Celý život jsem měl třináctku.

Ing. Zdeněk Bělina

Celkem mně ta třináctka přinesla štěstí, nikdy jsem neměl žádný úraz. Začal jsem tam dělat nejdříve jako úsekový mechanik. Později jsem dělal mechanika šachty a také jsem měl na starost dílny. Zde pracovalo třicet zaměstnanců. Tenkrát tam pracovali potrestaní. Civilních zaměstnanců, jako našich profesí, tam bylo jenom pár, asi jen pět, dva z nich byli předáci.

Na Kamenné jsem pracoval dva roky. Od padesátého čtvrtého do padesátého šestého. Chodili jsme na směny, dělalo se v sobotu a dvě neděle v měsíci jsem měl volné. Když se nepracovalo, tak se prováděla údržba na těžních strojích, na kompresorech a tak dále.

Hlavní mechanik na příbramském Inspektorátu č. 7 odcházel zpět do Ruska a místo něj nastupoval český inženýr. Byl jmenovaný z Jáchymova a jmenoval se Ing. Jeništa. Sháněli se pracovníci do jeho oddělení, proto požádali Kamennou, abych byl uvolněn pro práci na odboru hlavního mechanika. Tak jsem byl uvolněn z Kamenné a odešel jsem pracovat na Inspektorát č. 7 do funkce technika pro generální opravy strojů. Tuto funkci jsem zastával necelý rok. Ke konci roku 1956 přeložili Ing. Jeništu zpátky do Jáchymova a já jsem byl jmenován do funkce hlavního mechanika a to jsem dělal 24 roků.

Příbramský inspektorát se stal později koncernovým podnikem. Organizačně byl rozdělen na 5 dolů, Důl I, Důl II, Důl III, Důl IV a Důl V a dále zde byly ještě Pomocné provozy, Elektroprovoz a Ústřední dílny.

Tenkrát uranové doly byly Vrančice 1, Vrančice 2, šachta 1, šachta 2, čtyřka se hloubila, to byly Lešetice. Celá Kamenná, ta měla trojku – 3, 3A, 3C, pak směrem k Třebsku měla ještě osmnáctku a na Třebsku byla šachta číslo sedm. Tam už žily vybíhaly na povrch, až na poli se nacházely. Uranové žíly ubíhaly dolů, směrem k Bytízu, tam potom byly už ve velkých hloubkách. Potom zase vybíhaly nahoru v oblasti šachty pětadvacítky, to je u Dalekých Dušníků. Byl to takový oblouk. Tyto šachty a šachtíčky byly prakticky dřevěné. Profil měly dvanáct plošných metrů a byly vyhloubeny maximálně do desátého patra. To byla, jak jsem uváděl, čtyřka, pak byla pětka na severu, šestka, devítka, pak byla jednadvacítky. V oblasti bytízské byla ještě desítka a jedenáctka a to byly všechny šachty v té době. Potom byla ještě pětadvacítky, dvaadvacítky a osmnáctka. To bylo ještě potom dál za silnici směrem na Sedlčany u křižovatky. Na levé straně, kde je dnes strojírenský závod, tak tam byla šachta dvacet a to šlo až směrem k Dalekým Dušníkům. Ze začátku se tam těžilo, postavili tam šachtu, dvě zařízení tam byla, ale moc tam toho dohromady nevytěžili. Pak se to zavřelo a zlikvidovalo se to. Já jenom chci upřesnit, že to byly šachtíčky, které byly do desátého patra, a těžních strojů bylo ze začátku celkem sedmáct.

VZUP Kamenná

Jednou mně zatelefonoval generální ředitel a říká: „Máme tady „vývoják“ na Kamenné, potřeboval bych, abys tam šel dělat.“ Tamní ředitel inženýr Kolek odcházel do důchodu. Já jsem říkal, že si to musím ještě rozmyslet. Dělat hlavního mechanika a hned ředitele není tak jednoduché. Pak jsem si nakonec říkal, že tam už dělám čtyřadvacet roků, to už jsem měl odřáno, když mi to nepůjde, tak skončím. Už jsem měl důchodový věk, protože v padesátí už jsem mohl do důchodu. Tak jsem řekl, že to zkusím. To bylo 1. 4. 1979. Když jsem na Kamenné začínal, byla to podobná situace, jako když jsem začínal ve funkci hlavního mechanika. Na Kamenné se tehdy vyvíjely stroje

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 3

Prodej nemovitostí v areálu Jeremenko

V minulých letech odstěpný závod ODRA evidoval poptávky několika zájemců na odkoupení nevyužité části pozemku parc. č. 227/2 situované v jižní části areálu vodní jámy Jeremenko nacházející se v Ostravě-Vítkovicích, které však nebyly nikdy uskutečněny. Až v měsíci březnu letošního roku byla v odstěpném závodě ODRA úspěšně zrealizována kupní smlouva na prodej nemovitostí firmě Vaněk Jiří, s. r. o., za kupní cenu ve výši 20 mil. Kč bez DPH. Předmětem prodeje byly 4 pozemky včetně venkovních úprav a příslušenství o celkové výměře 29 055 m². Jednalo se o neurčený majetek, který nebyl potřebný pro činnost státního podniku DIAMO a ani v budoucnu neměl pro státní podnik využití. Na základě obdržené žádosti byla na jaře minulého roku zahájena jednání s potenciálním kupcem o podmínkách uzavření kupní smlouvy. Hlavně se jednalo o upřesnění hranic pozemků a rozsahu záměru prodeje a dále rovněž vyřešení rozsahu věcných břemen (služebností) spočívajících v právu provozování a přístupu k nadzemnímu vedení výtlačného potrubí důlních vod čerpaných z vodní jámy Jeremenko do řeky Ostravice, které provádí odstěpný závod ODRA. Po vyřešení všech nejjasností a odsouhlasení znění návrhu kupní smlouvy s kupujícím byly připraveny podklady k žádosti o projednání převodu majetku v Dozorčí radě a následně předložena žádost zakladateli státního podniku DIAMO. Po udělení patřičných souhlasných stanovisek, byla v srpnu 2015 oboustranně podepsána kupní smlouva a smlouva o zřízení služebností s firmou Vaněk Jiří, s. r. o.

Strojírenská firma Vaněk Jiří, s. r. o., vznikla v roce 1990. V tomto areálu tehdy začínala se 6 lidmi v jedné malé pronajaté dílně. Firma se postupem času rozrůstala a odkupovala opuštěné specifické šachetní budovy od společnosti OKD, a. s., která po ukončení hornické činnosti neměla pro tyto objekty využití. Jednalo se o 9 budov (řetězkové koupelny, učňovské dílny, mechanické dílny s kovárnou a další) včetně pozemků o celkové výměře 6 520 m².

Od roku 2002, kdy stát nabyl od společnosti OKD, a. s., majetek v utlumených důlních podnicích a státnímu podniku DIAMO bylo svěřeno právo hospodařit s tímto majetkem státu, byly postupně realizovány další převody nevyužitelného neurčeného majetku mezi státním podnikem a firmou Jiřího Vaňka. Jednalo se o 4 budovy (elektrodílny, degazační stanice, jídelna a polévárna) včetně zastavěných a okolních pozemků o celkové výměře 13 917 m².

Většinou se jedná o historické budovy postavené po roce 1891, kdy tento hlubinný důl vznikl (původně se jmenoval Nová jáma a později Louis). Budovy byly postavené typickou industriální architekturou této doby, jež se vyznačovala obvodovými zdmi postavenými z červených pálených vypárovaných cihel s fasádou zdobenou zubozery, pilastry a lizény. Jedna z těchto budov (bývalá kovárna) je na seznamu Nemovitých kulturních památek. Při její rekonstrukci muselo být postupováno v souladu se zákonem o státní památkové

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 4

Pohled na areál firmy Vaněk Jiří, s. r. o., s původními budovami včetně nové haly (třípodlažní budova rozvodny v popředí je ve správě s. p.)

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY
VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ
A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT
S NÁZORY REDAKCE

Dne 3. 6. 2016 nás po zákeřné nemoci ve věku 62 let opustil náš spolupracovník

Bohumil Štoll

Do uranového průmyslu nastoupil v roce 1984. Od roku 2005 pracoval jako dozimetrista v oddělení bezpečnosti a hygieny práce na o. z. TÚU Stráž pod Ralskem.

Byl to velmi kamarádský a především obětavý kolega, který nám bude velmi chybět a navždy zůstane v našich srdcích.

Čest jeho památce!

Kolektiv zaměstnanců o. z. TÚU Stráž pod Ralskem

Dne 16. 6. 2016 nás náhle opustil ve věku nedožitých 69 let náš kamarád a dlouholetý předseda Hornicko-historického spolku pod Ralskem

Ing. Jan Holinka

Narodil se 8. 8. 1947 v Náchodě, vystudoval VŠB TU Ostrava, Hornicko-geologickou fakultu, obor Úprava nerostných surovin se specializací na úpravu uranových rud a radioaktivních surovin. Celý život pracoval ve státním podniku DIAMO na různých pracovních pozicích. I v důchodovém věku stále aktivně pracoval a působil jako poradce v oblasti těžby a zpracování kamene. Stál u zrodu Hornicko-historického spolku pod Ralskem a hornické expozice ve Stráži pod Ralskem.

Odchodem Ing. Holinky ztrácí hornická obec zkušeného odborníka, propagátora hornických tradic a ochránce hornických památek.

Čest jeho památce a Zdař Bůh!

Kamarádi a členové Hornicko-historického spolku pod Ralskem

Odbory podporují dětské rybaření

Ráno v sobotu 4. června 2016 se na rybníce Velká Rašelina sešly děti různých věkových skupin na již tradičních dětských závodech v lovu ryb udicí a dalších hrách. V 7.00 hodin proběhla prezentace závodníků, kteří si vylosovali číslo sektoru a poté se odebrali na své místo a pustili se do přípravy. V 7.45 svolal p. Radek Krpeš závodníky k přivítání a vysvětlení pravidel. Popřál jim mnoho úlovků. S rybářským pozdravem Petrův zdar se děti vrátily na svá místa a po signálu krmení se do hladiny rybníka spustila kanonáda koulí se zaručeně nejlepším krmením. V 8.00 se zazněním zvonu byl závod odstartován a již od prvních minut se dalo odhadovat, kdo zvolil dobré krmení a kdo neměl šťastnou ruku při výběru. Ryb se chytalo dost a na dětech bylo vidět, že je závody

baví. Po dvou hodinách a posledním zvonění byl závod ukončen a úlovky změřeny. Účastníci se odebrali k připravenému občerstvení, a protože jsou závody pořádány jako dětský den, pokračovalo dopoledne soutěží zručnosti a poznáváním ryb. Po skončení těchto soutěží si děti snědly zmrzlinu darovanou místní zmrzlinárnou a jak je již zvykem, bylo pro účastníky připraveno překvapení. V letošním roce se pořadatelům podařilo objednat rallye simulátor Škoda Fabia WRC s instrukcí majitele p. Struppa.

Po sečtení výsledků proběhlo vyhlášení obou částí soutěžního dopoledne. V rybářské části se umístil na 1. místě Jiří Beck s 1061 body. Na 2. místě Adam Bradler s 856 body a na 3. místě Marcel Novák s 639 body. Pouze čtyři

děti nechytily žádnou rybu, ale i tak na ně čekala nějaká cena.

Největší ryba závodu měřila 52 cm. V dovednostních soutěžích všechny děti bojovaly statečně a na každého čekala odměna.

Celá tato akce by se nedala uspořádat bez obětavosti organizátorů, za což jim patří veliké poděkování, a v neposlední řadě patří poděkování všem sponzorům a hlavně našim odborovým organizacím z o. z. TÚU.

Závody jsou pravidelně pořádány pro děti již rybařící, ale i pro děti, které dosud nerybařily, chtěly by si to zkusit a třeba najít zajímavý koníček. Tak to přijďte zkusit příští rok!

**Za MO ČRS Stráž pod Ralskem
vedoucí rybářského kroužku
Radek Krpeš**

Ohlédnutí za setkáním horníků a oslavami 800 let Příbrami

Město Příbram se o víkend **10. – 12. června 2016 stalo dějištěm 20. setkání hornických měst a obcí ČR a zároveň 16. evropského dne horníků a hutníků. Obě akce navíc zastřešovala slavnost k 800. výročí první písemné zmínky o Příbrami.**

Při hornické parádě bylo v sobotu v průvodu cca 2 140 horníků a hutníků z Polska, Maďarska, Slovenska, Rakouska, Německa, Ukrajiny, Slovinska, Itálie, Rumunska a samozřejmě domácí české hornické spolky. Stříbro přijelo do Příbrami v síle 27 osob i se zástupci ostrostelecké stříbrské gardy, kteří v průvodu uváděli příbramské okolostojící diváky do transu. V pátečním podvečeru se konalo na příbramském náměstí slavnostní zahájení celé akce, potom se davy horníků postupně přesouvaly na druhou scénu, a to na Březové Hory a k dolu Marie, kde probíhal trvale až do nočních hodin program. Kolem 22. hodiny se nad Březovými Horami rozpoutalo ohňostrojevé peklo.

V sobotním dopoledni jsme se již připravovali na slavnostní průvod, který byl na Svaté Hoře zahájen bohoslužbou, a poté se již 128 delegací řadilo k hornické parádě, která se vydala kolem horní školy, hlavní třídou ke kostelu, až na příbramské náměstí, kde se

pod tribunou řadilo nevidané množství spolkových hornických a hutnických praporů ze všech zúčastněných zemí. Taková událost se konala v České republice poprvé od založení tradice setkávání hornických a hutnických spolků Evropy (minule se setkání konalo na

Slovensku, předtím v Holandsku). Během oficiálních proslovů došlo na předání putovního praporu setkávání hornických měst a obcí ČR z rukou primátora města Havířova do rukou starosty královského horního města Příbrami. Mimo jiné se předával putovní hornický flek a hornická švancara neboli kilof, tuto tradici nastavilo před šesti lety město Stříbro. Proběhlo mnoho zdravic a proslovů, než došlo na dekorování hornických standart a praporů. Hornické prapory ze Stříbra dekoroval šéf strany TOP 09 pan Miroslav Kalousek. Na závěr zazněla státní hymna a hornická hymna „Hornický stav budiž velebený“.

Po skončení oficialit se většina účastníků opět přesunula na Březové Hory. Zástupci hornických spolků, představitelé horních měst a zahraničních delegací byli pozváni na setkání se starostou města Příbrami.

V podvečerních hodinách se v kostele

sv. Prokopa na Březových Horách konala poslední oficiální akce, a to předávání cen Český permon za rok 2016. Představitelé Hornického spolku Stříbro si převzali při této příležitosti cenu Českého

POKRAČOVÁNÍ NA STR. 4

Stříbrský spolek na Svaté Hoře

Průvod míří od dolu Vojtěch k dolu Anna

Osudová Kamenná

DOKONČENÍ ZE STR. 2

a současně se vyráběly v dílnách pro příbramské ložisko, západní Čechy a začínající Rožínku. Uranová ruda se nacházela v žilách, žíly byly různých mocností, takže způsob dobývání byl úplně jiný, než třeba na Hamru. Tam byla ruda v sedimentech, takže se razily komory, 4 metry šířka, 6 metrů délka. Nechával se celík a zase komora, to se celé vybralo, pak se to muselo zasypat a pak se vzalo to zbývající mezi tím. K tomu všemu jsme museli vyvinout stroje. Protože peníze na stroje z ciziny nebyly, tak jsme vyvíjeli stroje u nás. Můžu říct, že se nám to celkem dost dařilo.

Na Kamenné jsem měl pět náměstků. Měl jsem tam náměstka pro elektrorozvoj, to byl inženýr Chleba. Pak inženýra Bartoně, ten taky celou dobu byl v Příbrami. A ekonomickým náměstkem a mým zástupcem byl inženýr Klička. Provozní náměstek Ing. Spilka měl pod sebou strojaře. Vyvíjely se tam stroje na stříkaný beton, nakladače, vrtací vozy, kterými se vrtalo v těch komorách. Spadalo tam také větrání. Základkové hospodářství si třeba řešilo takovým způsobem, že bylo základkové hospodářství na povrchu a rourami se to hnalo do těch komor, které se potom zakládaly. Tak tyto věci strojaři řešili. Tenkrát se začínalo se systémy tzv. automatizace řízení technologických procesů. Nejdříve jsme řešili automatizaci těch procesů, které běžely u nás v Příbrami, to znamená kompresory, větrací stanice. Větráky ze začátku, když jsem nastoupil já, měly průměr 350–450 mm a končilo se ventilátorem, který měl průměr 2400 mm. Nejdřív byly sovětské výroby, pak se už vyráběly tyto ventilátory v Milevsku. Takže jsme měli asi šest ventilátorů milevských. Zaměřili se taky na čerpací stanice, začalo se nejdříve malými čerpadly, která dosahovala čerpání 600 litrů za minutu a výšky nejvýš 150 metrů – přes tři patra, ale potom už se přešlo na

veliká čerpadla, která čerpala 1500 litrů za minutu a 300 metrů do výšky. Dříve to bylo tak, že se voda odváděla po patrech, potom už se to svádělo do velkých jímek a čerpalo se to najednou na povrch. Měli jsme taky útvar analýzy, tam už pracovali s počítači. Tam byl např. Ing. Kučera.

Ke konci se nám podařilo s automatizačními systémy ovládnout celé Mostecko a sokolovský revír. Naše firma tam dodávala automatiky pro systémy pásových doprav. Rovněž jsme dělali automatiku pro oblast elektráren, jako uhelné elektrárny Opatovice, Mělník, Dětmárovice a tak dál. Potom už to byly atomové elektrárny. Na Slovensku nejdříve začínala A0, to byl reaktor postavený ještě s cizí automatikou. Pak byla A1, A2, A3, A4 a tam se dodávala už naše automatika. Při těch atomových elektrárnách byla zřízena skupina lidí, která vyhodnocovala automatiku a řešila, jak v tomto pokračovat dál a kam to zaměřovat. Tam jsme byli zastoupeni také Ústavem jaderných paliv. Šlo hlavně o to, zmapovat všechny havárie, které by se mohly u elektráren vyskytnout, a vymyslet, jak je řešit. Existoval takový тренаžér a na tom se ty poruchy všechny modelovaly. To bylo na Slovensku, kde byl později zřízený ústav, který tohle organizoval. Nemohl to dělat všechno sám, tak tam byla zastoupena škodovka, byli jsme tam my a jiné organizace, které se tím zabývaly. Potom jsme začali s automatizačními systémy pro elektro výrobu expandovat do zahraničí. Spolupracovali jsme se spoustou elektráren – ve Finsku, v Turecku, v Číně, kde jsme měli čtyři velké bloky, které jsme automatizovali atd. Už si vše nepamatuji. Já vím, že když jsme v devadesátém roce končili, tak jsme měli na závodech objednávků na pět let dopředu.

Struktura našeho závodu se postupně měnila, nejdříve to bylo vývojové středisko, potom vývojový závod. Nakonec se z příbramských dolů stal koncern, který tenkrát měl 35 000 lidí, tak se ten náš podnik stal jedním z koncernových podniků pod názvem Vývojová základna uranového průmyslu (VZUP). Pod nás patřil „stroják“, ZAT, „vývo-

ják“ na Kamenné, Ústav jaderných paliv na Zbraslavi a ještě jeden „vývoják“ na Hamru. Hamerská oblast se rozvíjela, řešily se tam některé speciální úkoly, ty spadaly také pod nás. Řešilo se tam například, jak získávat rudu s menšími náklady. Pak se všechno zase rušilo, změnilo a byl konec.

Funkci ředitele jsem tam vykonával deset let. V osmdesátém devátém se měnil režim a lidé ve vedení UD, a tak jsem odešel už do důchodu. Přišla nová technika, počítače a tak dále a já jsem říkal, že se to učít už nebudu. Věděl jsem, že se to bude muset řešit. Protože teď už se nedělalo jenom pro uran. To už za mě, když jsem byl ve funkci, tak jsme navázali řadu obchodních styků s Američany, s Němci atd. Bylo třeba znát řeč. Já jsem nic neuměl. Já jsem lámal ruštinu, kterou jsem se tady učil, a tak jsem si říkal, to já už dělat nebudu v šedesáti letech. Tak jsem pak skončil. Do důchodu jsem šel 1. 1. 1990. To jsem měl už deset let přesloužených.

Mohu říci, že jsem tu práci měl rád. Velmi mě bavila funkce hlavního mechanika – jak jsme postupně všechno rozšiřovali. Z ředitelování na Kamenné jsem měl nejdříve strach, to jsem nikdy nedělal. Dělal jsem spíše v provozu. Kamenná měla v tom největším složení asi 3 200 zaměstnanců a z toho bývalo takových 1 600 inženýrů. Taky jsem si na Kamenné našel svoji manželku. Ona dělala v učtárně. Bydlela v nedaleké vesnici Tochovicích. Neměla to se mnou nikdy jednoduché, protože byly dvě děti, holky, o ty se musela starat většinou sama, protože já jsem byl pořád pryč. Loni to bylo 60 let, co jsme spolu.

**Ing. Zdeněk Bělina
redakčně upraveno**

Prodej nemovitostí v areálu Jeremenko

DOKONČENÍ ZE STR. 2

pěči. Firma Jiřího Vaňka se tohoto úkolu zhostila na výbornou a nejen tuto nemovitou památku, ale i ostatní historické budovy citlivě zrekonstruovala a zachovala jejich původní historický vzhled.

Je potěšitelné, že stará část areálu bývalého dolu Maršál Jeremenko – typický brownfield, byla úplně převedena na vzkvávající firmu, která tuto část areálu úspěšně regenerovala na prosperující průmyslovou zónu. Firma zde provozuje strojírenskou výrobu a tím poskytuje pracovní místa v ostravském regionu, který trápí nezaměstnanost vyšší než je republikový průměr. Nevyužitý pozem-

ky a budovy, situované na území po bývalé hlubinné těžbě černého uhlí, tak nalazly své efektivní uplatnění.

V současné době se průmyslový areál Jiřího Vaňka rozrostl na bezmála 5 ha, kde našlo zaměstnání 238 lidí. Na nově odkoupených pozemcích by měla v budoucnu vyrůst nová moderní skladovací a montážní hala, která je pro nového vlastníka nutná z důvodu rozšíření jeho podnikatelských aktivit, a tato iniciativa přinese vytvoření dalších pracovních míst. Vzájemná spolupráce mezi naším závodem a Jiřím Vaňkem je na dobré úrovni a do budoucna by se měla nadále rozvíjet.

*Ing. Václav Dostál
ekonom střediska Povrch, o. z. Odra*

Ohlédnutí za setkáním horníků a oslavami 800 let Příbrami

DOKONČENÍ ZE STR. 3

permona 2016 v kategorii „Hornický folklór“ za výrobu a rekonstrukci 2 uniform baňských úředníků z roku 1814. První představení těchto uniform proběhlo v únoru při setkání hornických

z areálů Hornického muzea Příbram, kde bylo po úvodním slovu ředitele muzea Josefa Velfla čestnými hosty slavnostně otevřeno kulturně vzdělávací centrum. Tento původně průmyslový objekt někdejších dílen, archivu a garáží, který získalo Hornické muzeum

spolků s místopředsedou Senátu parlamentu ČR Přemyslem Sobotkou, další představení včetně replik 2 uniform baňských úředníků z roku cca 1840 bude v září 2016 na akci Hornického spolku ve Stříbře.

Program slavností pokračoval do pozdních večerních hodin. Děkujeme městu Příbram za perfektní zvládnutí celé akce. Stříbrští horníci vyjadřují pořadatelům, včetně místních hornických spolků, bez jejichž pomoci by k této akci nemohlo dojít, hlubokou poklonu. Na shledanou příští rok na 21. setkání v Chomutově.

Zdař Bůh!

*Karel Neuberger
Hornicko-historický spolek Stříbro*

Hornické muzeum představilo nejen hornickou historii Příbrami

Jeden z vrcholů kulturního programu se odehrál v sobotu 11. 6. 2016 na Březových Horách, kde se seřadil průvod zúčastněných na náměstí J. A. Alise a vydal se Husovou ulicí k národní kulturní památce dolu Anna, jednomu

Příbram v roce 2014 od s. p. DIAMO, byl zadaptován pro účely přednášek a interaktivních programů pro děti. Návštěvníci zde mohli zhlédnout výstavu kovových objektů uměleckého kováře Michaela Šimka a fotografií historického podzemí Miroslava Zelenky. Venkovní prostranství dolu Anna se proměnilo ve středověkou vesnici s ukázkou řemesel a rýžováním zlata. V cáchovně nedalekého dolu Vojtěch byla rovněž zpřístupněna výstava Zmizelá Příbram. Během víkendu si do muzea našlo cestu okolo 4000 návštěvníků.

Pozvání do Hornického muzea Příbram přijali prezident Sdružení evropských hornických a hutnických spolků Arno Jäger ze SRN, perkmistr Sdružení hornických a hutnických spolků České republiky Miroslav Štátný, ministr financí Andrej Babiš, senátor Jiří Burian, poslankyně Nina Nováková, poslanec Václav Zemek, radní pro oblast kultury a památkové péče Středočeského kraje Zdeněk Štefek, ředitel o. z. Správy uranových ložisek v Příbrami s. p. DIAMO

Kdo se v uplynulých 50 až 60 letech zabýval minulostí hornictví v českých zemích, a to až už z důvodů profesních či zájmových, brzy se nutně setkal s pracemi historika-montanisty PhDr. Ladislava Jangla. Řada z nás se s ním pak ta-

PhDr. Ladislav Jangl devadesátiletý

ké potkávala a potkává osobně. V těchto dnech se PhDr. Ladislav Jangl dožívá devadesátí let!

PhDr. Ladislav Jangl se narodil 28. června 1926 v Kolíně. Zde absolvoval reálné gymnázium. Poté vystudoval filozofickou fakultu Karlovy univerzity v Praze, obor filozofie-sociologie. K celoživotnímu zájmu o hornictví jej přivedla profese: Od roku 1954 do roku 1989 služebně zpracovával provozní dokumentaci starých dolů pro průzkum ložisek nerostných surovin a pro poddolování povrchu. Působil na výzkumném báňskohistorickém pracovišti v Kutné Hoře, které v letech 1954 – 1958 náleželo pod Ústav pro výzkum rud, v letech 1958 – 1961 pod Ústřední ústav geologický a od roku 1961 pod Geofond. Pracoval zde jako výzkumný pracovník, vedoucí oddělení a jako soudní znalec v odvětví těžba nerostů. Za celé toto období byl autorem a spoluautorem desítek služebních prací věnovaných zejména ložiskům rud a uhlí.

Zbyněk Skála, starosta města Jindřich Vařeka a místostarosta Václav Švenda, jakož i mnoho dalších zájemců o historii příbramského hornictví z tuzemska i ze zahraničí.

*Stanislava Moravcová
Hornické muzeum Příbram*

Příbram slavila 800 let trvání

V pátek se konalo po zahájení oslav čepobití, šlo se večer z náměstí TGM na březohorskou Marii. Předcházela mu koncert příbramského Big Bandu.

Přijel jsem v sobotu brzy dopoledne, půjčil si od bratra Jiřího kvalitní foťák a zamířil na Svatou Horu, kde se řadil veliký průvod, na havíře a hutníky se nabalily různé krojované skupiny, na konci šli baráčníci s koňským povozem.

Hornické průvody sleduji řadu let. Po nějaké době, co jsou doly zavřeny, začne se havířům a technikům stýskat, přihlásí se nebo ustaví hornický spolek, začnou obnovovat zadarmo a ve svém volnu zasypávané štolky a šurfy. O víkendech si obléknu letitou uniformu a budou objíždět hornické akce v dalších hornických městech, pochodovat kilometr spolu s ostatními hornickými kamarády a večer zakončí všichni pivem a zpěvem hornických písní. Co má manželka důchodce dělat? Pořádí si také černou hornickou uniformu.

V devadesátých letech byly zavřené rudné šachty ve východní části Evropy, je výrazně omezena těžba uhlí, přesto trvá obnovy Skok přes kůži, i když je to spíš záležitost kantorů. Hornický stav budiž velebený.

Průvod se valí. Dechovky vyhrávají, Slováci jdou s kytarou a harmonikou a zpívají. Pochodují Němci, hledám Aue, ale marně. Rakouská hudba nabrala mladé tváře. Jedna dvojice veze na vozíku brikety. Ve Stříbře, Jihlavě, Krásně, Horním Slavkově a v Chomutově, kde jsem na hornických slavnostech byl, jsou hranice blíž, zahraničních havířů sem přijel plný autobus, ale bylo jich přece jenom méně.

Nikdy jsem nebyl na šachtágu na Slovensku, Ing. Holinka ze strážského spolku mě zval, teď prochází kamarádi ze Stráže pod Ralskem kolem mě a já na něj křičím. Potkávám při průvodu i kamarády z Rožinky, zahlédnu Ing. Plojgara, bývalého šéfa SUL, kolegy ze SUL, tedy z Prokopu a Kruhu příbramských horníků a hutníků, z Kovohutí v bílých kloboucích. Ing. Kovář bude v neděli provádět návštěvníky na dole Řimbaba, otevřený je areál Hornického muzea, Ševčinský důl, Vojtěch, Anna a Prokop, do jehož podzemí jezdí hornický vláček.

Na náměstí TGM hlasatelka poctivě vyjmenovává všechny přicházející

Při své profesi, mimo jiné i díky svým výborným jazykovým znalostem (němčina, latina), se PhDr. Ladislav Jangl stal mimořádným odborníkem na historické metody dobývání ložisek a úpravy nerostných surovin, na báňskou techniku,

hornickou a hutnickou metrologii, ekonomii a v neposlední řadě na horní právo. Proto vedle technických posudků publikoval i řadu prací a studií z oboru vývoje dolování na různých lokalitách, perspektiv rudného hornictví, montánních věd a školství, ekonomie báňského provozu, hornické a hutnické metrologie i horního práva. Po dlouhá desetiletí se účastnil báňskohistorických seminářů a sympozií.

Své rozsáhlé znalosti PhDr. Ladislav Jangl sumarizoval do více než desítek knih, z nichž většina se stala nezbytnou pomůckou a učebnicí pro ty, kteří se chtějí montanistikou vážně zabývat. Zmíníme čtyři části z celkem pětidílné edice České horní právo: díl 1. – České horní zákony (1977), díl 3. – Jáchymovský královský baňský řád z roku 1548 (1976), díl 4. – České baňské řády (1979) a díl 5. – Doplnkové baňskopravní předpisy (1980), Hornický slovník, zvláštní výrazy užívané v různých dobách při těžbě a zpracování nerostů (1986), Báňskohistorický slovník německo-český, část 1. – hornická (1989) a část 2. – přírodovědná a hutnická (1990), dále knihu Staré hornické a hutnické míry a váhy (2006) či České horní

právo a báňská historie, metodika báňskohistorického výzkumu (2010). Je též spoluautorem základní práce Rudné a uranové hornictví České republiky (2003). Téměř kompletní autorovu bibliografii lze nalézt na adrese www.janglladislav.cz.

PhDr. Ladislav Jangl dosáhl mimořádného uznání odborné veřejnosti. Ve své generaci získal respekt mezi příznivci i odpůrci svých odborných názorů zejména metodičností a precizností, s nimiž své výzkumy prováděl, a fundovaností, s jakou své závěry dokládal. Mladším generacím montanistů pak dlouhá léta nezištně pomáhal a pomáhá při orientaci v archivních fondech, při studiu a interpretaci archiválií i v pochopení různorodé báňskohistorické problematiky. Napříč všemi generacemi pak je znám nejen houževnatostí v obhajobě svých odborných závěrů, ale také uměním naslouchat názorům druhých a v neposlední řadě i specifickým humorem a zdravým nadhledem nad obecnými starostmi světa.

K významnému životnímu jubileu přejeme PhDr. Ladislavu Janglovi především štěstí v rodinném kruhu, zdraví, optimizmus, neustávající zájem o hornickou historii a chuť nadále psát a publikovat. Že to není v prázdna fráze dosvědčuje fakt, že v současnosti má PhDr. Jangl připraveny k tisku nejméně čtyři další odborné články.

*Za obec montanistů z Vysočiny i odjinud
RNDr. Jiří Vosáhlo
vedoucí oddělení systému jakosti
a dokumentace, o. z. TÚU*

Státní podnik DIAMO zve na den otevřených dveří na odštěpném závodě SUL Příbram, který se koná v sobotu 23. 7. 2016

V prostorách Čistírny důlních vod Příbram II se zájemci seznámí s historií dobývání uranu na Příbramsku, s útlumem hornické činnosti začátkem 90. let 20. století a s nakládáním s důlními vodami.

Následovat bude komentovaná prohlídka provozu čistírny důlních vod.

Začátek akce v 9.00, předpokládáný konec ve 14.00.

Komentované prohlídky se konají 2x za hodinu a počet účastníků na jedné prohlídce je z technických důvodů omezen. Upozorňujeme, že s ohledem na zajištění bezpečnosti pohybu návštěvníků v provozu čistírny nejsou prohlídky vhodné pro malé děti.

Zájemci nechtě se dostaví do prostor ČDV Příbram II

v areálu bývalé šachty č. 19 Dubenec.

GPS: 49.6972492N, 14.0999753E

zúčastněné. Vidím na tribuně perkmistra Štátného. Cpu se za prapory, na které budou navěšeny památeční stuhy. Starosta Příbrami Ing. Jindřich Vařeka vítá účastníky český a německý, zdraví spřátelená města Freiberg a další. Vrcholem je, když bývalý člen příbramských horníků a hutníků Ing. Mílec zpívá místní hornickou karmínu Vy havraní umazani.

Blíží se volby. Poznávám na dálku předsedu Kalouska, ale mluví paní Jermanová. Dlouho, předlouho, takže mi ujíždí náhradní autobus. Štěstí, že mě příští šofer vyhodí blízko Zdaboře.

Na Březových Horách hrají dechovku, vyrazíme s bratrem do plného letního kina na koncert známých kapel, lístek stojí 340 Kč. První jsou Buty, mají z lidí legraci, hrají Františka a další skladby v různých úpravách. Petr Kolář umí všechno, ale málokoho to bere. Vystupují Monkey Business, což je velikánská show, zlaté smokingy, zlaté cylindry a k tomu bílé prádlo. Matěj Ruppert je do půli těla, leze na vysokou konstrukci jeviště, pod prádlem má bílé trenýrky a na nich napsáno Příbram, neskutečně jede, od shora to valí na syntáky Roman Holý, Matějovou partnerkou za Tonyu Graves je Tereza Černochová. Půlka hlediště je nebere, pro druhou půlku je to absolutní bom-

ba! Jako poslední vystoupí provařená slavič Lucie Bílá. Má slavnou kapelu, Zbořil, Kop a Malásek, která dlouho ladí, ale pak přichází Lucie, a suverénně zpívá staré skladby, jako Stupid kupid, i úplně nové věci, se kterými počítá, že se začnou hrát. Co je na ní nejpřekvapivější, jsou písničky, hrané na hranici zpívatelnosti, jako třeba Beautifull, do kterých se odhodlaně pouští. Můj šálek čaje to není, ale přeplněnému jásajícímu davu se nedivím. 800 let bylo oslaveno důstojně.

Otto Hejnic

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO
Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p.
Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Adresa redakce: DIAMO, s. p.,
471 27 Stráž p. R.
Redakce: Mgr. Michaela Hylská
e-mail: hylska@diamo.cz, tel.: 487 892 007
Propagace a komunikace:
Ing. Martin Besta
e-mail: besta@diamo.cz, tel.: 487 892 077
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO
Texty: redakce DIAMO,
není-li uvedeno jinak